

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ТАРИХ, АРХЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
АРХЕОЛОГИЯ, ЭТНОЛОГИЯ ЖӘНЕ МУЗЕОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ
«ГЕОАРХЕОЛОГИЯ» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЗЕРТХАНАСЫ

Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған
«ХАЛЫҚ – ТАРИХ ТОЛҚЫНЫНДА» мемлекеттік бағдарламасы аясындағы
«Археологиядағы зерттеудің жаңа әдістері» атты
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

30 қараша 2016 ж.

МАТЕРИАЛЫ
международной научно-практической конференции
«Новые методы исследования в археологии»
в рамках государственной программы
«НАРОД В ПОТОКЕ ИСТОРИИ»,
приуроченной к 25-летию Независимости Республики Казахстан

30 ноября 2016 г.

PROCEEDING
of International scientific-practical conference
«New methods of research in Archaeology»
within the confines of the state program
«THE PEOPLE IN THE FLOW OF HISTORY»
dedicated to the 25th anniversary of the Independence
of the Republic of Kazakhstan

November 30, 2016

Алматы
«Қазақ университеті»
2016

Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті тарих, археология және этнология факультетінің Ғылыми кеңесі ұсынған

Редакция алқасының төрағасы:

Ғ.М. Мұтанов, техника ғылымдарының докторы,
әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры

Редакциялық алқа:

Т.С. Рамазанов, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ғылыми-инновациялық жұмысы жөніндегі проректоры, ф.-м.ғ.д., профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі; **М.С. Ноғайбаева**, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің тарих, археология және этнология факультетінің деканы; **Ғ.Қ. Омаров**, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің археология, этнология және музеология кафедрасының меңгерушісі, т.ғ.к., доцент; **Ғ.Т. Бексеитов**, әл-Фараби атындағы университеттің «Геоархеология» халықаралық ғылыми-зерттеу зертханасының директоры, т.ғ.к., доцент; **Р.С. Жұматаев**, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің тарих, археология, этнология және музеология кафедрасының аға оқытушысы, PhD докторанты; **Е.Б. Оспанов**, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің тарих, археология, этнология және музеология кафедрасының PhD докторанты; **Ж.К. Баянова**, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің тарих, археология, этнология және музеология кафедрасының магистрі; **Б.Е. Сатаева**, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің тарих, археология, этнология және музеология кафедрасының магистранты

Жауапты редактор

Ғ.Т. Бексеитов, әл-Фараби атындағы университеттің «Геоархеология» халықаралық ғылыми-зерттеу зертханасының директоры, т.ғ.к., доцент

Құрастырушылар:

Ғ.Т. Бексеитов, Ж.К. Баянова

Жинақ мемлекеттік тапсырыс «Халық – тарих толқынында» бағдарламасы аясындағы «Халықаралық-ғылыми артефактілердің жасын анықтау» жобасының қаражаты есебінен шығарылды

Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған «Халық – тарих толқынында» мемлекеттік бағдарламасы аясындағы «Археологиядағы зерттеудің жаңа әдістері» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. 30 қараша 2016 ж. / жауапты ред. Ғ.Т. Бексеитов. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – 297 б.

ISBN 978-601-04-2525-5

«Халық – тарих толқынында» атты мемлекеттік бағдарлама аясында ұйымдастырылып отырған конференция материалдарының жинағына археология ғылымындағы жаңа зерттеу әдістері, археология саласындағы ғылыми зерттеу жаңалықтары мен жетістіктері, сонымен қатар далалық барлау және қазба жұмыстарының нәтижелері, тарихи-этнографиялық мақалалар енді.

Жинақ тарихшы, археолог, этнолог, геолог мамандарына, жоғары оқу орындарының студенттері мен көпшілік қауымға арналған.

МАЗМУНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

Мутанов Г.М. Алғы сөз.....	3
----------------------------	---

ПЛЕНАРЛЫҚ МӘЖІЛІС / ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ

Омарбеков Т.О. Рулық таңбалар туралы не білеміз.....	4
Жумагулов Қ.Т. О военном искусстве гуннов по данным зарубежной археологии.....	10

СЕКЦИЯ I.

АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДЕ ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ/ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЕСТЕСТВЕННО-НАУЧНЫХ МЕТОДОВ В АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ

Бейсенов А.З. Орталық Қазақстан ерте темір дәуірі ескерткіштерін зерттеудегі көміртегілік анықтамалар.....	13
Sprate M.A. Palaeoclimate and archaeobotany in the kashmir neolithic: implications for early cultivation and crop exchange in Central Asia.....	21
Watanabe M. Distribution and characteristics of underground irrigation systems in the hexi corridor, China.....	30
Алукер Н.Л., Суздальцева Я.М., Казакова Ю.А. Радиоэкологическое исследование и термолюминесцентные датировки археологических памятников новосибирской и кемеровской областей.....	37
Зайков В.В., Анкушев Н.М. Рудная геоархеология меди на примере Урала.....	40
Рыбалко А. Г., Девятова А. Ю. Корреляция стратиграфических разрезов среднепалеолитических комплексов стоянки давгачай-залив-1 (по геохимическим данным).....	43
Нигматова С.А. Палинологический метод в археологии на примере изучения курганов Юго-Восточного Семиречья.....	46
Ахматшаева И.Т., Воякин Д.А., Нигматова С.А., Сейткалиев М.К. Палинологическое исследование материалов сакского могильника Сарыюзек.....	51
Ренато С., Жан-Марк Д. Пространственный анализ археологического комплекса Кульжабасы.....	55

СЕКЦИЯ II.

ТАРИХИ- МӘДЕНИ МҰРАНЫ ЗЕРТТЕУ, САҚТАУ ЖӘНЕ МУЗЕЕФИКАЦИЯЛАУДЫҢ ӘДІСТЕРІ / МЕТОДЫ ИЗУЧЕНИЯ, СОХРАНЕНИЯ И МУЗЕЕФИКАЦИИ ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

Алтынбеков К. Консервация и реставрация узды из кургана №29 могильника Туйетас-1 в Восточно-Казахстанской области.....	73
Парфенов А.Р. Методы графической реконструкции традиционного якутского костюма (по материалам погребений XVII-XVIII вв.).....	78
Байғунаков Д.С. Қазақстан тас дәуірін зерттеудің кейбір нәтижелері.....	79
Қусаинов С.А., Иманғалиева М.Ж. Геолого - геоморфологическая характеристика района палеолитической стоянки Майбулак в предгорьях Илейского Алатау.....	82
Железняков Б.А. К вопросу о позднеантичном и раннесредневековом наследии региона средней Арыси.....	87
Ақымбек Е.Ш. Керамикалардың сыртын өңдеу және әсемдеу үдерісін талдау.....	92
Enrique Meseth, Hsu Chia-Wen, Wang Liang-Chi, Lu Shiau-Yun, Chen Su-Hwa, Chen Huan-Min, Michael Buzinny. Results of the land suitability study in vilcabamba and agricultural production at the vitcos site during incas times, peru.....	94
Умиткалиев У.У., Айтбаев А.Б., Адельчанов К.С. Погребальные сооружения эпохи бронзы в могильнике Кыркунгир.....	103
Арынова Д.С. Археологиялық қазбадан табылған тұмар түрлеріне зерттеу.....	108
Қартаева Т.Е. Көне фотоқұжаттар мен сызбалардың архео-, этнографиялық деректілігін оқыту әдістемесі.....	111
Туяқбаев М.К. К проблемем методов изучения динамики развития памятников градостроительства.....	120
Кушекбаев Ә. Сырдың сәулет өнері.....	130
Баудиярова Қ.Б. Қазақстан халқының неке жағдайы.....	133

Шағатаева А., Егізбаева М.Қ. Еврей халқының ұлттық мейрамдары	137
Жумабаева М.Т., Боранбай Ә.А., Қалыш А.Б. «Алтын-емел» мемлекеттік мемориалдық музейі	139
Тәлім А.Т., Қалыш А.Б. «Есік» мемлекеттік тарихи-мәдени қорық мұражайының ерекшелігі	142
Әбдіхан Л.Ә., Қалыш А.Б. Маңғыстаудағы бекет ата мешіті	145
Серік А.С., Қалыш А.Б. Ортағасырлық жайық қалашығы	147
Молдашова А.Е., Қалыш А.Б. К вопросу об ямышевских воротах	150

СЕКЦИЯ III.

ДАЛАЛЫҚ АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЭКСПЕДИЦИЯЛАРЫНЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫ / ПОЛЕВЫЕ МАТЕРИАЛЫ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ЭКСПЕДИЦИЙ

Ожерельев Д.В., Джасыбаев Е.А. Значение открытия древнейших памятников раннего палеолита на Северо-Восточном Кавказе	152
Бексеитов Ғ.Т., Тулегенов Т.Ж., Оспанов Е.Б. Предварительные результаты раскопок на курганном-могильнике Сункар (итоги полевого сезона 2016 г.)	153
Бексеитов Ғ.Т., Оспанов Е.Б. Исследования на позднепалеолитической стоянке Рахат в Семиречье	163
Бексеитов Ғ.Т., Тулегенов Т.Ж., Сатаева Б.Е. Алматы облысында ҚазҰУ-дың «Геоархеология» халықаралық ғылыми-зерттеу зертханасының 2015 жылы жүргізген археологиялық қазба жұмыстары (Жамбыл, Еңбекшіқазақ ауданы)	168
Төлеубаев Ә.Т., Жұматаев Р.С., Шағырбаев М.С. Алакөл аймағындағы ортағасырлық қалаларға қатысты кейбір тұжырымдар	172
Төлеубаев Ә.Т., Жұматаев Р.С., Шағырбаев М.С. Ортағасырлық Жайпақ қаласына 2016 жүргізілген қазба жұмыстарының кейбір қорытындылары	183
Омаров Ғ.Қ., Бесетаев Б. Б., Сагындықова С.Т. Үржар ауданында 2016 жылы жүргізілген археологиялық қазба жұмыстарының алдын - ала қорытындысы	189
Омаров Ғ.Қ., Жұматаев Р.С., Сапатаев С.А. Үржар ауданында 2016 жылы жүргізілген археологиялық барлау жұмыстары	198
Сойкина Н.Ю. К вопросу о роли образа быка в наскальном искусстве Восточного Казахстана	204
Талеев Д. А. Ортағасырлық төменгі Барсхан қаласында 1996 жылы жүргізілген қазба	208
Байтанаев Б.А., Ахатов Ғ.А., Казизов Е.С. Исследования культово -погребального комплекса каракойтас и Ак-Койтас	214
Исхаков Ғ.Т. Термин «неолит»: проблема дефиниций	229
Арынов Қ. 2014 жылы сырдария университеті студенттерінің ортағасырлық үтіртөбе қаласында өткен іс тәжірибе жұмыстарының нәтижесі	232
Әбсадық Ж.А. Оңтүстік Қазақстандағы көне тас дәуір ескерткіштерінің зерттелу тарихы	237
Есжан Е.Ә. Қожа Ахмет Ясауи мен оның кесенесі М.Е.Массонның зерттеулерінде	241
Сералиев А.А. Көрнекті ғалым – Сержан Мұсатайұлы	244
Өсеров Т.О. Түркістан археологиялық отрядының Көне Қалашық ескерткіші айналасында жүргізген археологиялық зерттеу жұмыстары	246
Пәрменқұл С.Т. Сырдарияның орта ағысындағы бекіністер	251
Қожатаева М.Б. Түркістан өңірінің қола дәуірі ескерткіштері	254
Нұржанов А.Ә., Омаров Ғ.Қ., Төлегенов А.К. Қазақстан аумағындағы археологиялық зерттеулердің тарихы (XVIII ғ. бірінші ширегі-XX ғ. басы)	257
Мосунова А.В. Ранние формы погребальных традиций населения среднего зауралья (III-II тыс. до н.э.)	260
Молдахмет А.А. Ортағасырлық қарашық қаласындағы археологиялық зерттеу жұмыстары (2001-2002 жж)	262
Құрманязов И.С. Солтүстік Арал маңы Қосаман тұрағы. орналасуы мен зерттелуі	265
Қожахан Ж.Н., Сойкина Н.Ю. Шығыс Қазақстандағы сақ кезеңінің археологиялық қазба жұмыстарының жетістіктері	269
Tushabramishvili N. The oldest middle paleolithic portable art from the caves of georgia	273
Даубаев Е. Зергерлік өнердің байырғы әдістері: сақталуы және таралуы	282
Кусаинов С.А., Иманғалиева М.Ж. Геолого - геоморфологическая характеристика района палеолитической стоянки Майбулак в предгорьях Илейского Алатау	289
Саргизова Г.Б. Сарысу, Қызылжар өлкелеріндегі тас дәуірі ескерткіштері	293